

NASTAVAK

NIŠLIJE ne odustaju od borbe protiv brutalnog poskupljenja grejanja. Skup predsednika pobunjenih skupština stanara zakazali su za 9. maj. Bolji način da obeležimo Dan pobe nad fašizmom nismo mogli ni da poželimo. Suđenje Jovici Stefanoviću-Niniju, jedno suđenje iz kruga „24 privatizacije“ koje se kako-tako odvija, počelo je iz početka 20. marta saslušanjem Stefanovića. Zoran Gočević nam prenosi svoje utiske sa ročišta i podseća na činjenice koje bi sud morao imati u vidu.

Privatizacija „Novosti“ takođe spada u „24“, samo što o istrazi o ovom predmetu javnost ne zna amabaš ništa. Nezavisni sindikat novinara Srbije postavlja ključna pitanja o „Novostima“ u otvorenom pismu Aleksandru Vučiću. Već više puta smo komentarisali montipajtonovsku situaciju da u sudskom postupku za rehabilitaciju Draži Mihailoviću „svedoče“ istoričari. Situacija je takva kakvu je vlast stvorila, a naša je odluka da li ćemo se podsmevati sa strane, ili ćemo učiniti sve što je u našoj moći da rehabilitaciju sprečimo. NE RAHABILITACIJI, Savez antifašista Srbije i Učitelj neznalica su odlučili da istoričarska „svedočenja“ u korist rehabilitacije Mihailovića iznesu pred međunarodnu stručnu javnost. Britanski istoričar Marko Atila Hoare je prvi odgovorio na naš poziv da prokomentariše iskaze svojih kolega i sam postupak rehabilitacije.

Učitelj neznalica i njegovi komiteti

Bunt građana protiv poslovne politike JKP Gradska toplana u Nišu

NASTAVAK

KADA smo pre dve nedelje obavestili javnost, između ostalog i u ovom biltenu, o peticiji kojom se traži smanjenje cene daljinskog grejanja u Nišu, tu peticiju je potpisalo oko dve stotine predsednika skupština stanara. Danas na našim formularima imamo potpise više od tri stotine predsednika skupština stanara. Prema našoj gruboj proceni, radi se o više od 10.000 korisnika. I ovde nije kraj – svakog dana se priključuju novi potpisnici – predsednici skupština stanara. Zvanično, JKP Gradska toplana u Nišu ima oko 30.000 korisnika. Korisnici su skupštine stanara, vlasnici privatnih kuća i lokala, preduzeća, ustanove..., a našu peticiju, ponavljamo, potpisuju samo predsednici skupština stanara. Ovaj podatak pokazuje koliko je veliko nezadovoljstvo kod građana u vezi sa politikom cena Gradske toplane, a i drugih javnih preduzeća.

Nekoliko reči o narednim postupcima koje planiraju Dragan Perić, Saša Kostić i potpisnik ovih redova – pokretači ove inicijative. Naše zahteve smo poslali 24. marta gradonačelniku, Skupštini Grada Niša, Gradskom veću, zaštitniku građana, načelniku Uprave za komunalne delatnosti, energetiku i saobraćaj i Nadzornom odboru i direktoru JKP Gradske toplane. Dat je rok od mesec dana u kome treba dostaviti odgovore na zahteve svim skupštinama stanara koji su korisnici usluga JKP Gradske toplane. Rok je skoro istekao a ni sa jedne adrese nije poslan nikakav aber. Ukoliko ne bude nikakvog odgovora onda će to biti demonstracija bahatosti i kršenja zakona od strane onih koji, pre svih, moraju da se vladaju po zakonu. Mi, naravno, nećemo čutati. Poslali smo zahtev sekretaru Skupštine Grada Niša da se omogući sastanak predsednika skupština stanara potpisnika peticije za 9. maj u velikoj sali gradske skupštine. Do sada ni sa ove adrese nije stigao nikakav odgovor. Smatramo da je naš zahtev legitiman upravo zato što građani imaju neprikosnoven pravo da vođe raspravu u sali gradske skupštine o bilo kom pitanju koje ima javni karakter. Naravno, obezbedili smo alternativni prostor u kome ćemo se okupiti dva dana pre traženog roka.

Ukoliko, dakle, ne bude odgovora na naše zahteve, predložićemo predsednicima skupština stanara da se obratimo povereniku za informacije od javnog značaja i zaštiti podataka o ličnosti, kao i da se obratimo višim instancama republičke vlasti. Predložićemo, dalje, da se formira udruženje predsednika skupština stanara koje će imati legitimet da reaguje uvek kada bilo koji javni interes građana Niša bude ugrožen. Prvi podatke udruženja bi bio da reaguje na politiku cena usluga javnih preduzeća. Pored ovog, udruženje predsednika skupština stanara bi, sa punim pravom, bilo ravnopravni akter u kreiranju i sprovođenju politike od javnog interesa u gradu. Predložićemo, dalje, da se energično podrži inicijativa za formiranje Odbora za kontrolu poslovanja javnih preduzeća, u koji će građani, nezavisno od interesa centara političke i finansijske moći, delegirati svoje predstavnike. Osnivanje ovakvog odbora je vrlo smisleno, naročito ako se ima u vidu da, čak, i država formira razna antikorupcijska tela.

Mi, naravno, ne znamo da li ćemo uspeti da privolimo gradsku vlast da svede cene grejanja na razumnu meru. Na onu meru koja neće drastično ugrožavati, ne samo standard, već i goli opstanak mnogih građana Niša.

Ovo je jedan od retkih ispita, u istoriji Niša, kojim desetina hiljada Nišljija stavljaju na probu politički i ljudski humanitet i legitimet vlasti. Ovo je i bogomdana prilika da vlast demonstrira razumevanje istinskog karaktera sopstvenog političkog posla.

Mudra vlast bi shvatila da joj na ovaj način građani pružaju priliku da zasluži njihovo poverenje i poštovanje. Mudra vlast bi zbog pružanja takve prilike bila zahvalna građanima.

Kažemo – mudra vlast...

Đokica Jovanović •

za samoobrazovanje

Rilten

uciteljneznalica.org

društvena pitanja

Imenovati TO ratom

POČELO SUĐENJE JOVICI STEFANOVIĆU

SUĐENJE Jovici Stefanoviću Niniju i Mladenu Lučiću, koje tužilaštvo tereti da su oštetili Srbolek i njegove akcionare za 5 miliona evra, započelo je još 2011. godine i do sada je više puta prekidano, premeštano iz suda u sud i vraćano na početak, o čemu sam već pisao na ovim stranama. U utorak 20. marta ove godine suđenje je ponovo počelo, saslušanjem Jovice Stefanovića u Višem sudu u Beogradu, pred punom sudnicom u kojoj su bili akcionari i bivši radnici Jugoremedije i Srboleka i pripadnici radničkih grupa i udruženja sa kojima saradujemo. Deo zainteresovanih je morao da ostane napolju jer u sudnici nije bilo dovoljno mesta.

Oplužnica koju je predsednica sudskog veća Violeta Jovanović pročitala na početku pretresa, tereti Stefanovića i njegovog generalnog direktora u Srboleku Mladena Lučića da su oštetili Srbolek tako što su njegovu robu preprodavali preko posrednika, Stefanovićeve firme MD NINI, da su sav profit zadržavali u firmi MD NINI ne plaćajući Srboleku preuzetu robu, i pritom su još zaključili ugovor između Srboleka i MD NINI na osnovu kog su odobravali NINI-ju veliki odbitak za plaćanje unapred (tzv. „kasas-konto“), koji je zaračunavan iako MD NINI preuzetu robu uopšte nije plaćao, ni unapred, ni nakon preuzimanja robe, nikada. Stefanović se na pretresu 20. marta branio da MD NINI nije zadržavao kasas-konto za sebe, već ga je dalje prenosio na kupca kom je prodavao robu, firmi SVIS FARMACIJA iz Ivanjice, vlasništvo Radoslava Laleta Sekulića, od koje je MD NINI dobio mecenice koje je eskontovao i uplaćivao na račun Srboleka. Na pitanje sudije zašto je prodaja Srbolekovih proizvoda išla preko MD NINI, odnosno zašto Srbolek nije sam prodavao robu kupcu SVIS FARMACIJA, Stefanović je odgovorio da je Srbolek u to vreme bio u blokadi i da je on, kao najveći akcionar i predsednik Upravnog odbora Srboleka hteo da mu učini uslugu i omogući poslovanje preko računa svoje druge firme, MD NINI, i da je u tim transakcijama više štetio MD NINI nego Srbolek. Stefanović je još rekao da je poslovanje Srboleka u vreme ovih transakcija bilo uspešno i da mu nije jasno za šta ga tužilaštvo tereti, jer su iste takve poslove radile i isto tako visoke bonitete davale i druge firme drugim kupcima, a da je on imao samo dobru nameru da pomogne Srboleku. Ostatak saslušanja se sveo na prebacivanje odgovornosti na generalnog direktora Lučića, za kog Stefanović tvrdi da je sam odlučivao koliki će bonitet dati kupcu, da mu za to po statutu Srboleka nije trebala odluka ni Upravnog odbora ni Skupštine akcionara, i da su sve odluke generalnog direktora što se tiče prodaje robe firmi MD NINI bile zakonite.

Nastavak suđenja je zakazan za 5. maj u 12.00 časova.

Zašto je onda Srbolek propao? Stefanovićev iskaz pred sudom nije razjasnio ni jedno bitno pitanje zbog kog su radnici-akcionari Srboleka pre osam godina krenuli u borbu za svoja prava. Kao oštećeni koji su prisustvovali svim radnjama zbog kojih se Stefanoviću danas sudi, i koji su godinama pokušavali da te radnje zaustave i spreče sunovrat Srboleka, mi imamo sasvim drugačije viđenje i dokaze o transakcijama na relaciji Srbolek-MD NINI-SVIS FARMACIJA. Što se, na primer, tiče ovlašćenja generalnog direktora da sam odlučuje o prodaji robe drugom kupcu, ili o kupovini, čak je i u statutu Srboleka postojalo ograničenje da ovakve odluke može na svoju ruku donositi samo do određene sume. U stvarnosti, svi se dobro sećamo da je Lučić morao svakodnevno da se oko svake sitnice konsultuje sa Stefanovićem, i po više puta dnevno oko tekućih stvari, čak i za nabavku toalet papira. Ovo se sigurno i danas može proveriti kroz listing što fiksnih, što mobilnih telefona Lučića, Stefanovića, Srboleka, MD NINI i predstavništva Pivare Niš, odakle je Stefanović rukovodio svojim poslovima.

užuten i za zateznu kamatu zbog nepoštovanja rokova plaćanja. To se u slučaju Srboleka i MD NINI nije dogodilo. Od 2007. do 2010. godine ukupan promet između Srboleka i MD NINI iznosio je 1.631.215.657,88 dinara, od čega je MD NINI sebi uzeo 468.883.118,22 dinara na ime kasas-konta. Znači da je za četiri godine MD NINI je ostao dužan Srboleku 1.162.332.539,66 dinara za neplaćenu „kupljenu“ robu, da ne računamo zateznu kamatu! Uostalom, sam promet između Srboleka i MD NINI jasno govori da je bilo novca da se u bilo kom trenutku odblokira Srbolekov račun. Čak i na samom kraju – Srbolekova blokada računa je uoči stečaja maja 2011. godine iznosila 242 miliona dinara, daleko manje od prometa sa MD NINI.

Uostalom, odluka da se proizvodi Srboleka prodaju preko MD NINI od početka je sama po sebi bila sporna! Među brojnim pitanjima koja smo godinama postavljali, i za koja sada očekujemo da se razjasne na sudu, je i ovo: zašto je Jovica Stefanović prekinuo praksu distribucije lekova apotekama, domovima zdravlja i bolnicama u Srbiji? Na taj način je Srbolek preko pedeset godina ostvarivao prihod, da bi Stefanović uveo praksu da se lekovi prodaju samo preko određenih veleprodajera, povezanih sa njim. Od tog trenutka Srbolek ulazi u probleme...

nastavak u sledećem broju

IZVEŠTAJ O SVEDOČENJIMA SLOBODANA MARKOVIĆA, BRANKA LATASA, VESELINA ĐURETIĆA, KOSTE NIKOLIĆA I BOJANA DIMITRIJEVIĆA

SVEDOČENJA Slobodana Markovića, Veselina Đuretića, Koste Nikolića i Bojana Dimitrijevića u celosti podržavaju zahtev za ukidanje presude kojom je Draža Mihailović osuđen za izdaju i ratne zločine. U njima je iznet kombinacija argumenata: prvo, mišljenja stranih posmatrača i drugih aktera nakonjnih Mihailoviću; drugo, tvrdnje o proceduralnim nepravilnostima na štetu Mihailovića; i treće, pokušaji pobijanja pojedinačnih dokaza koje je sud prihvatio.

Prvo od ovih svedočenja nosi najmanji težinu. Slobodan Marković posvećuje mnogo prostora mišljenju stranih vlada (britanske i američke) i njihovih agenata da Mihailović nije bio kriv za saradnju sa Nemcima i Italijanima. Naravno, takve stavove istoričari treba da razmatraju, ali oni nisu razlog za osporavanje sudske presude –

to su prosto mišljenja zainteresovanih strana. Mi ne znamo kako bi ovi agenti prošli da su svedočili, ali malo je verovatno da bi nedvosmisleno potvrdili pro-Mihailovićevski narativ. Marković pominje pukovnika Vilijama Beljija kao jednog od takvih izvora. Međutim, Belji je bio jedan od izvora na osnovu kojih je Čerčil zaključio da Mihailović saraduje sa Italijanima. Prema izveštaju Beljija, na koji se poziva Branka, Mihailović je 28. februara 1943. godine održao govor svojim trupama u kom je rekao da „Dokle god Italijani budu njegov jedini adekvatan izvor koristi i pomoći generalno, nema toga što saveznici mogu uraditi da promeni svoj stav prema njima.“ Ovu činjenicu ne pominju Marković, Đuretić, Nikolić niti Dimitrijević.

Marković pominje izveštaj Vilijama McKenzieja iz 1947. godine, koji navodi veoma visoke jugoslovenske ratne žrtve, očigledno da bi se opravdao ne samo Mihailović, nego čak i otvoreni kolaborant Milan Nedić – kao pretpostavljene suprotnosti preskupoj partijskoj strategiji otpora. Ali ovaj argument se svodi na odbranu kolaboracije, a ne poriče da je do nje došlo.

Marković navodi i predviđanje Pitera Soli-Flada da Mihailovića čeka „totalitarni suđenje“, što je politička ocena koja ne može biti osnov za ukidanje sudske presude. Ako bi se prihvatila kao takav osnov, to bi podrazumevalo da bi svim ratnim

donator:

partneri:

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO • OPEN SOCIETY FOUNDATION

Savez za radničko društvo

zločincima koje su osudili jugoslovenski sudovi pod komunističkim režimom trebalo ukiniti presude – Ustašama, Nedelićevcima i Nemcima podjednako. Na primer, nemački general Aleksandar Ler je osuđen i pogubljen 1947. godine od strane istog pravosudnog sistema koji je osudio Mihailovića. Visokim nacističkim funkcionerima su sudili pobednički saveznici preko Međunarodnog vojnog suda u Nirnbergu, što nesumnjivo predstavlja slučaj „pobedničke pravde“, i u kojoj je učestvovao i Staljinov totalitarni režim. Sve ove presude se ne mogu tek tako odbaciti.

Kosta Nikolić tvrdi da je suđenje Mihailoviću bilo „montirano“. On kaže: „Ako uporedimo da je optužnica imala 15 tačaka, a da je Mihailović osuđen po 7 tačaka, to ukazuje da je već u toku suđenja otpalo 8 tačaka za koje je Mihailović optužen.“ Nejasno je kako je Nikolić stigao do ovih cifara, ali ako sud nije osudio Mihailovića po više od pola tačaka optužnice, to nam govori da suđenje nije bilo montirano (ili bar ne u potpunosti montirano). I Nikolić i Dimitrijević govore o sporazumu o saradnji između partizana i Nemaca iz 1943. godine. To je međutim nebitno: pitanje kojim se ovde bavimo nije da li su partizani bili licemerni ili da li su takođe kolaborirali, već samo da li je Mihailović bio kriv (kao što ni činjenica da su savezničke snage i same nesumnjivo krive za ratne zločine ne poništava zaključke Nimberškog suda).

Svedočenje Veselina Đuretića najmanje je ubedljivo, svodi se na malo više od političke polemike. On suprotstavlja „Etnojezički odnosno zapadnoevropski zasnovano, [model], koji je personifikovao general Mihailović i AVNOJevski koji je razbijao srpske zemlje i potkopavao Jugoslaviju, u suštini separatističko retrogradni velikohrvatski i velikoalbanski, koji je model personifikovao Josip Broz Tito“. Takvo neozbiljno propagandističko svedočenje ne može imati nikakve veze sa pitanjem da li je presuda Mihailoviću bila osnovana ili ne.

Bojan Dimitrijević daje najozbiljniji osnov za dovođenje presude protiv Mihailovića u pitanje, utoliko što se za razliku od ostalih svedoka fokusira na pojedini dokaznog materijala u predmetu. Ipak, on zaobilazi ključne detalje koji ne idu u prilog njegovom gledištu. Tako, govoreći o sastanku Mihailovića sa Nemcima u Divcima kod Valjeva 11. novembra 1941. godine Dimitrijević propušta da napomene da je Mihailović tražio od Nemaca municiju za borbu protiv partizana. Ipak, ovo je zabeleženo u transkriptu Mihailovićevog izlaganja na sastanku, koji je objavljen u zbirci dokumenata koju su priredili upravo Dimitrijević i Nikolić („Rat i mir generala – Izabrani

OTVORENO PISMO Predsedniku Vlade Republike Srbije g. Aleksandru Vučiću

Poštovani g. Vučiću, Budući da od juna 2011. godine Vlada Srbije upravlja Kompanijom „Novosti“ (imenuje Nadzorni odbor, a samim tim i glavnom i odgovornom uredniku, generalnog direktora i izvršne direktore), a da je – saglasno Zakonu o javnom informisanju – država dužna da do 1. jula ove godine „izade“ iz medija, dva meseca pre isteka ovog roka, javno Vam postavljamo sledeća pitanja:

1. Da li je okončana istraga o „spronjoj privatizaciji“ Kompanije „Novosti“?
2. Ukoliko istraga nije završena, da li je moguće postojeću strukturu kapitala (63 odsto Milan Beko, 30 odsto Republika Srbija, sedam posto PIO fond) smatrati polaznom osnovom za sprovođenje dalje privatizacije „Novosti“?
3. Ukoliko je, kojim slučajem, istragom utvrđeno, a javnost o tome nije obavestena, da u trgovanju akcijama 2006. godine nije bilo nikakvih nepravilnosti, da li je, saglasno Zakonu – pokrenut postupak privatizacije 30 odsto državnog kapitala?
4. Ukoliko ovaj postupak nije pokrenut, zašto to nije učinjeno i koje su posledice za Kompaniju

ratni spisi“, Srpska reč, knj. 1, str. 213.). Dimitrijević ispravno primećuje da su Nemci u početku smatrali Mihailovića za neprijatelja sa kojim nisu želeli da saraduju, ali propušta da primeti da nije bilo i obrnuto: Mihailović je smatrao Nemce svojim neprijateljima na duge staze, ali je kratkoročno želeo saradnju sa njima protiv partizana; ovu saradnju su onemogućavali Nemci, ne Mihailović. Činjenica da su Mihailovićevi četnici u jednom periodu pružali otpor Nemcima ne znači da nisu krivi za kolaboraciju u drugom periodu.

Dimitrijević priznaje da je posle poraza ustanka „deo Mihailovićeve organizacije u Srbiji“ bio „legalizovan u okviru Nedelićevih oružanih odreda“ i da je „Mihailović tolerisao ovu legalizaciju“, on takođe priznaje da su se Mihailovićevi komandanti van Srbije angažovali u „taktičkoj saradnji“ sa snagama okupatora. Dimitrijević dakle ne poriče kolaboraciju; on prosto tvrdi da su četnički motivi bili legitimni.

Međutim, Dimitrijević ne govori o nemačko-četničkim sporazumima u Srbiji, za saradnju protiv partizana, postignut na osnovu direktive feldmaršala Maksimilijana fon Vajhsa od 21. novembra 1943. godine. Ovi sporazumi uključuju nekoliko visokih Mihailovićevih oficira, pre svega Vojislava Lukačevića, Nikolu Kalabića, Jevrema Simića i Ljubu Jovanovića-Patka. Simić je, kao generalni inspektor Mihailovićeve Vrhovne komande, obnovio sporazum sa Nemcima 17. januara 1944. godine. Sporazum je precizirao da će Mihailovićeve snage dobiti municiju i sanitetski materijal od Nemaca. Tri dana kasnije Mihailović je naredio kupovinu oružja i municije od Nemaca. Ovi događaji su opisani u knjizi Koste Nikolića „Istorija ravnogorskog pokreta“ (Srpska reč, knj. 1, str. 419-423.); Nikolić tvrdi da su sporazumi bili „izraz nužde“. Sve u svemu, Dimitrijevićevu i Nikolićevo svedočenje i objavljeni radovi podupiru viđenje da su Mihailovićevi komandanti širom Jugoslavije saradivali sa Nemcima, što je Branko Latas izneo u svom svedočenju. Ti zločini – sporazumi sa okupatorom radi zajedničke vojne akcije; prihvatanje oružja i pomoći od okupatora; i „legalizacija“ u uslovima okupacije – su svi navedeni u sudskoj odluci kojom je Mihailović oglašen krivim.

Konačno, Mihailović je osuđen zato što je „raspirivao nacionalnu i versku mržnju i razdor među narodima Jugoslavije, usled čega su njegove četničke bande izvršile masovne pokolje hrvatskog, muslimanskog kao i srpskog stanovništva koje nije prihvatilo okupaciju“. Ovu veoma ozbiljnu tačku presude nije osporavalo ni jedno od navedenih svedočenja.

Marko Attila Hoare •

„Novosti“ i za zaposlene? Po slovu Zakona, ako do 1. jula ne bude prodat državni kapital, privatizacija se obavlja prenosom besplatnih akcija zaposlenima. Istovremeno, prema Uredbi Vlade od 26. marta pravo na prenos besplatnih akcija ne mogu ostvariti zaposleni kod izdavača medija za koga nije, u skladu sa zakonom, pokrenut postupak privatizacije.

5. Da li je, prema ovakvom scenariju, osnovan naš strah da je moguće ugasiti „Večernje novosti“? I kome bi to, eventualno, bilo u interesu?

6. Zašto nije realizovana Odluka od 28. marta 2014. godine o spajanju „Novosti“ i Štamparije „Borba“? S poštovanjem,

Predsednica SINOS - SO „Novosti“
Dragana Čabarkapa
Sekretar Sindikata „Novosti“
Ivan Radošević

Dostavljeno:
- Objavljeno na ogl. tablama
- Nadzornom odboru
- Generalnom direktoru
- Arhivi

Izdavač:

Učitelj neznalica i njegovi komiteti

Urednik:
Ivan Zlatić

Dizajn i prelom:
Matija Medenica